

Munkások vészkiáltása!

A végső kétségbeesés hangján fordulunk a magyar társadalomhoz. Eddig könyörögtünk, adjatok, adjanak munkát, melynek becsületes végzése után kenyér jut az asztalunkra, gyermekeink szájaiba. — Munkát! Hangzik keresztül az országon, mert ez ad kenyeret, nyugalmat és ment meg a gyakorlatos pusztulástól.

Eme folyton morajló kívánságunkra a mindig visszatérő felelet, „nincs” „nem adhatok!”

A kormány, az állami élet feje gondolkodik, tanácskozik, tördeli a kezét és réveteg tekintettel néz előre, hogy nem-e jön valami véletlen csoda, amely ezt a kérdést megoldja.

És ez a véletlen sehonnan sem bukkan elő. Maradt minden a régiben, sőt ami változás bekövetkezik, az csak a helyzet rosszabbodását jelenti.

A társadalom lomha tömeg. Egyes széles látókörű nemes-szívi tagjai rázzák a fejüket, a kétség tépi a lelküket, de a céltalan sopánkodásnál tovább nem jutnak. Ha meg is mozdul a társadalom némely érzékeny részecskéje, csak a való szomorú tények konstatálásáig jut. Hangot ad jámbor kívánságoknak, szerény sóhajtásoknak és ezzel a jól végzett munka érzetével teszik be maguk után az ajtót.

A munkaadók a szanalás cirkulusai szerint szintén szűkebb körre vonták eddigi tevékenységi területüket. Gépeket állítottak le, munkásokat eresztettek szélnek, tisztviselők iró asztala maradt üresen.

Bárhova tekintünk, mindenütt csak a nagy tanácstalanság mered ránk és nincs senki, aki ennek a nagy, végtelenül fájó, fajunkat, nemzetünk gyökerét pusztító betegségnek széleskörű gyógyításához fogna, még azokat sem, akiknek a hatalmába állana.

Fájó szívvel állapítjuk meg, hogy a keresztény magyar munkásságnak tiz ezrei, de a nyári munkaidő elmúltával mondhatjuk százezrei, ipari és mezőgazdasági munkások, a legteljesebb bizonytalansággal néznek a kegyetlen tél felé.

Munkájuk, kenyerük, kerestetük nincs. A kamarájuk, (ha van) üres! Maguk és gyermekeik rongyosak. Fűtenivalójuk hiányzik!

És ezzel szemben élni kell, a házbért fizetni muszáj, a gyermek nem ismeri a nincsen-t. Semmi a kézben és ennyi elháríthatatlan követelmény kopogtat az ajtómon és ha nem nyitom ki, rám törí az.

Most az élet kegyetlen háboruját vívja a magyar munkásság. Hová, merre menjen. Otthon nem tudják foglalkoztatni, világra nem mehet mert másutt is mostoha a helyzet.

De a tanácstalanság közepette is tenni kell valamit! Tenni azt, amit a keresztény felebaráti szeretet parancsol.

Adni, akinek az Isten adott földi javakat, akiknek magtárban gyűl a föld java, kamrákban, pincékben tevéődik el a fogyasztás idejére; akiknek most van és amíg lesz mit a tejbe aprítani, azoknak, akiknek kötelezettségük van a Nemzettel, a jövővel, azokhoz fordulunk az emberi érzésre, a keresztény felebaráti szeretetre való apellálással és arra kérjük őket.

Ne hagyják a szószoros értelemben éhenveszni a magyar munkást és családját. Önhibáján kívül került e helyzetbe. Ez ma a legnagyobb áldozat.

Mentsétek meg a drága értéket, mert ez dolgozik, termel, erejét, életét, nappalát és éjjeli nyugalmát is odaadja, sőt az egész életét is melyből neki csak nagyon kevés öröm jut! Mit tegyenek?

Ahol csak lehet, teremtsenek munkaalkalmat, ahol pedig nem lehet ez uton segíteni, ott sem szá-

bad a sorsára engedni, hanem a józan ész, becsületes szív parancsára, már most meg kell kezdeni azt a nagyarányú akciót, amely a ránk következő vézes időkön át menti a magyar keresztény jobb sorsra érdemes munkás családokat.

Minden városban, falun alakuljanak meg azok a munkásméltó bizottságok, melyek csak e nagyjelentőségű kérdésekkel foglalkoznak. Ezek, mint a társadalmi betegség gyógyítói, ott legyenek, ahol a legnagyobb a szükség és a Nemzet, a jövő érdekében végzik a legértékesebb munkát, mely ma honmentő kötelesség.

Felelősségünk tudatában e sorokkal kiáltjuk bele a magyar társadalom fülébe a munkásság rettenetes nyomorát. A sajtón keresztül hallja meg mindenki, hogy itt az idő, amikor a nagy feladatok kinek-kinek tehetsége szerint ki kell venni a részét, Aki ezt most elmulasztja, vétkezik Hazája és annak ősnépe ellen. Mások ők mentettek minket, most mi mentjük meg őket.

Ezt üzeni a magyar társadalomnak a magyar keresztény munkásság nevében a Keresztény-Szocialista Szakegyesületek Országos Szövetségének központi vezetősége.

Az országos kézművesipari tárlat feladatai.

Versenyek és kongresszusok a tárlaton. — Vasuti kedvezmény. — Olcsó lakás és jutányos ellátás a vidéki látogatók számára. — Márte nagy az érdeklődés az ország minden tájáról.

Magyarország kézművesiparossága felett sem mentek el nyomtalanul az elmúlt szomorú tiz év gazdasági válságai. Az anyagi gyengülés hatása nem pusztán életnivójuk aláhanyatlásában, de szervezettségük és fejlődésük megakadásában is éreztette hatását.

Figyelembe kell vennünk továbbá, hogy az ország államháztartásának szanalása, minden téren a konkurencia fokozására vezetett, hisz stabilizált valutánk és új standardot elért áraink mellett már csak a munka minősége az a tényező, mely az egyes üzemek prosperitását emelheti.

Az így kialakult helyzet mellett egy kézművesipari tárlat számára hármast adódik. Be kell mutatnia az ország széles rétegei előtt a kézművesipar mai helyzetét, fejlődés fokát, egyben alkalmat adva a szinte országos vásár jellegével bíró tárlaton egy a közvetlen eladásra, mint az új klientel szerzésére. Fejleszteni kell továbbá a nemes verseny iránti érdeket az egyes szakcsoportokon belül rendezett versenyek és ezek alapján megítélendő aranykoszorús mesteri cím, valamint díjak kiosztása után. Végül fokozni és öregíteni kívánja az egyes szakmák országos összetartását, nevelni őket közös érdekeik megismerésére és együttes kivívására, mely célból számos szakmakongresszus meglátása lett programba véve.

Tisztában van azonban a József kir. herceg védnöksége és Matlekovits Sándor v. b. t. elnöksége alatt álló szervező bizottság azzal is, hogy az általános gazdasági bajok által okozott és részben a tárlat útján is orvoslандó nehézségek számos iparost az e tárlaton való részvételben, pusztán anyagi okoknál fogva is akadályozhatják. Gondoskodás történt ezért arról, hogy ép a támogatni kívánt kézműiparosság menél kisebb terhek vállalása mellett vehessen részt az augusztus 14-től szeptember 9-ig tartó tárlaton. Már a helyidjék megállapításánál is azért oly beosztás nyert alkalmazást, mely mellett a résztvevő nagyipari cégek helyidjainak magassága egészítse ki a kézműiparossággal szemben megállapított igen alacsony helyidj összegét az önköltségig.

Gondoskodás történt továbbá a kereskedelemügyi kormány jóindulatából felárvasuti kedvezmény engedélyezéséről is, mely a budapesti központi iroda (gróf Zichy Jenő u. 4.) és minden vidéki ipartestület útján bárki által beszerezhető kiállítás igazolvány alapján mindenki által igénybevehető.

Az említett felárvasuti igazolványon található szelvény útján mindenki bejelentheti további lakásjegyét előre is a Budapesti Székesfővárosi Idegenforgalmi Irodánál (IV. Harisbázár 1.) mely a tárlat elnökségének a kávéások és vendéglősök

És elmúlik minden...

Ira: Koréjkártó Rósal.

Meghaltak az álmok,
E csod, e béke, jó,
Nincs nekem kiért
Aggódni már.

Jó e bizonyosság,
E csod, e béke, jó,
Partot ért a hajó
S nyugodtan áll.

Minek szövögetni
Emlék szálakat,
Csaló vágyakat?
— Halott a mult!

Dörögés várni,
Túl, vagy innen,
Elmúlik minden
Uj és avult!

„Hazádnak rendületlenül..“

Grác, jullus.

Vonatunk a dunántúli rónán nyargal a stájer határhegyek felé.

Pazar pompájában izzott a magyar nyár s az aratók meg sem pihentették a serényen mozgó kaszákat, amint zsiros kari-

májú kalapjuk alól a száguldó gőzös felé pislantottak. Csak a marokszedő lányok intettek mosolyogva búcsút a hegyek közé kanyargó vasgigónak. Az éretlen bököl, sárguló kis magyar alföld elmaradt s fenyvesek örökzöldje csapódott be a kupék ablakán.

Apró hegyi patakok siettek ugrádozva a völgyek felé s távolról nemskára kiütköztek a gráci „Schlossberg” csucai.

A szükszavu baédekerekben is előkelő hely jut e városnak, melyek szerint „Középeurópa legszebb fekvésű” városa. És méltán rajongnak érte, A Mura két partján fenyves hegyoldalaktól övezett völgyben meghúzódó városa valóban elragadó. Mintha csak a mi Pest-Budánkat varázsolták volna kicsinyben ide, a stájer hegyek közé. A Schossberg a régi citadellával, ami Gellérthegyünkre emlékeztet s a csendesen mormoló Mur, ami Dunánk miniatűr képe. Ami azonban itt élesen kiütközik a Pesttel való összehasonlításból, az hogy Grác a tisztaság, a virágok és a dalos jövedv városa. A vásárterek és az uccák ragyogóak, a házak fala, vörösteteje olyan, mintha naponta tüzölgetnék le a port róluik gondos kezek s a kis, zöldsalus ablakokban ezernyi virág. De ugyanilyenek a középületek is! A város-haza hosszú erkélyei és ablakainak párkányai tömve piros muskátillal, szinte alig ütközik ki az ide piros és zöld szín-egyvelegből a fal tompa szürkéje! A moróssznak képzelt rendőrkapitányságot pe-

dig az első percben valami kertészeti kiállítás pavilonjának, vagy tüdőbeteg sanatóriumnak néztem, annyira tele volt spēkelve aljától a házereszig vadszőlővel, meg virággal!

Mindenütt virág, nyugalom és jókedv! Az az érzésem, hogy a még ma is háborútól dult Európa nyughatatlán szaharaján, egy pincy, enyhethető óázisba tévedtem.

És most már kezdem érteni mindazt, amit itt találtam!

Százhatvanezernyi lakosu városka a stájer hegyek között és hallgassátok csak...

Tudomány és műgyeteme van! Klinikája vetekedik Bécs világhírű klinikáival. Huszonhat templomban Zug minden délbűn a harang és este négy színházban (közűk egyik opera) hódolhatnak a művészetnek Thália hívei. Hat muzeuma van, és tizenkét könyvtárával, huszonnégy szobrászklubja, tizenkilenc zenekara és hat koncertterem! Ot napilapot és három hetilapot tud eltartani. Harmincnyolc kávéházban hallgathatják esténként a csaknem mindig tipikus nemzeti viseletben járó gráciák a stájer muzsikát s nyolc könyvtár és olvasóterem (több mint hatszáz ezer kötettel) áll a tudnivalóknak rendelkezésére! Hogy ne is beszéljek kilenc körházáról, tizenhét sanatóriumáról, huszonnégy szobrászról, kilenc fürdőjéről és tizennégy elsőrangú szállójáról, stb.-ről...

A virágok szelid békéjében s a daloló jókedv frissességétől néhetett csak ekkorra ez az aránytalanul kiütköző kultúra.

És itt a hatalmas különbség szegény bazám főzkes-fővárosa és e között! Itt minden kő, ház, ablak, öltözet, szellem, — a nemzeti kultúra szolgálatában áll! Van gondosan őrzött, szép, harmónikus multja, mely védi, segíti előre. Pestnek nincs multja! Minden idegenből odaszakadt piszok leülepedhetik benne és élheti a maga külön életét. Egyetlen vágya a csonka-ország és eltorzult nagyragadagt fejének, hogy világvárosnak lássék! s a nemzeti jelleget rég levetette magáról. Így hát Pest nem értheti és nem érezheti az ország sorsát. Pesten csak lakkipő van, meg cilinder, parfóm és limonádés exotikus zene, de „magyar kultúra” alig ütközik ki valahol... A kávéházak és barok tükrök előtt internacionális muzsika mellett éli külön világát az internacionalista örök-jöltés s odakint az uccasarkon a magyar nyomorúság kullog és tehetetlen düvel szorítja ököbe aszott kezzeit...

...Értem már, miért ragaszkodik oly szorosan a nemzeti jelleghez, viselethez, virágokhoz, szelidséghez, szellemhez, zenéhez Grác!

De egyuttal megértem, hogy micsoda erők mardosták a magyar-kultúra idegenjáró apostolainak lelket, mikor oly buzgóan keresték idegen nemzetek fejlődésének útját s vajdó szivük az összehasonlításban fájón megvonaglott!

Megértem Apács Csere Jánost: „Vajjon mi az oka, hogy tanultság dolgában más nemzeteknél alább vagyunk?” —

ipartestületével kötött megállapodása alapján kedvezményes lakásról és ellátásról fog gondoskodni.

A tárlat időpontjának megállapítása is különös tekintettel a vidék érdekeire történt, amennyiben a Szent István napi ünnep, mely amúgy is nagy vidéki felrúdulás ideje szokott lenni, belesik a tárlat idejébe úgy, hogy az ez alkalomból felutazók is mind részeseülhetnek az említett kedvezményben. De a tárlat szeptember 9-ig való tartama lehetővé teszi

Miniszteri jubileum.

Ötödik esztendeje mult a napokban, hogy Vass József népjóléti miniszter, a nemzeti újjáépítési programjukba vett és megvalósító kormányoknak kivételes munkabírása, nagy műveltségű, közbecsült tagja először foglalt helyet gróf Teleky Pál kabinetjében, hogy attól az időtől kezdve a változó részlekek soha ne nélkülözhesek. Különböző miniszteri tisztségeket töltött be a politikai életben nem csekély időnek számító öt év leforgása alatt, még nem roppanó energiával, kifogyhatatlan munkakedvvel és el nem csüggedő lélekkel, mindig ott állván a magyar nemzeti sors intézői között oszlopként, rendületlen nyugalommal és lsten szolgálóhoz álló hittel, valahányszor a pártutalmai hullámok csapkodtak az ország nyugalma fölött. Vass József miniszter, mint a nemzetgyűlés tagja, egyéniségének szuggesztív erejénél fogva azok közé a kevesek közé tartozik, akiket még a szélső oldalak is őszinte respektusa kísér törvényhozási pályáján. Ez a rokonszenv, mely nem csupán a fulmináns szónokot, kinek oratóri ereje és emelkedett világszemlélete előtt ellenfelei is mindenkor meghajolnak, hanem az ország miniszterét is illeti, — messze kihat a kormányzati munka vitelére is. Részben ennek az általános megbecsülésnek tudható be, részben pedig a kormányzó legmagasabb bizalmának, hogy a nemzet és az államfő közös választása évek óta őt jelöli ki Bethlen István gróf miniszterelnök távollétében a miniszteri teendők ideiglenes vezetésére, mert Vass József mint hős társ és válságos időkben keményen helytálló államférfi, méltán lett őt évi súlyos erőpróbák által avatott jobbkéz Bethlen István grófnak, a nemzet vezérének s a kabinet elnökének. A magyar országos közvélemény részt kér az öt éves jubileum alkalmával magának a népjóléti miniszter ünnepléséből, mert tetteit, jó szándékait, fáradhatatlan celtudatosságát az ország szociális helyzetének javulása érdekében látta és tapasztalta, terveit nemcsak koncepciójában ismeri, hanem gyakorlati megvalósulásában is szemlélheti. Nem kerüli el a magyar társadalom figyelmét az sem, hogy Vass József dr. állandó

s megértém Széchenyinknek a groteszk összehasonlításban megtévelyodott lelkét.

A Schlossberg csucsán hatalmas rádió antennája zug a szélben és elnyomja a stajerlegények berkekből felhallatszó harmonikáját. A nap már a göstingi romok fölött borítja aranyba a felhők színlujtját s a Glockenturmban zugni kezd a nagyharang

A lelkek televan csendes megindultsággal, amit a finom szépség és kulturált harmonia vált ki belőlük. Elnevez messze-messze a magyar határhegyek felé s fájdalmasan csavarodik meg a szívem.

Talán csak a kétféjű sas, ez a nevetségesen fantasztikus szörnyszülött s az „Isten kegyelme“ tudja, hogy mire gondolkodok s mi fáj most nekem!

De magyar hangokat hallok! Apró legények, magyar cserkészek, terhelt háttizsákokkal kapaszkodnak a „Kriegssteigen“ fölfelé.

— Nézd ezt az orozlánt, akárcsak odahaza a Lánchidon — villog a szem az egyiknek ahmint fölér a zászlót tartó „Hackher denkmál“ mellé.

Pocakos pap bécsi vezeti őket! Alig tud utánakapaszkodni virgoc legénykének s mikor fölér a várókra, ő is megáll az orozlánt alatt s messze réved a tekintete, akárcsak az „enyém“. Valamit beszél... valamiről magyaráz... s a kis levették táított szívvel hallgatják. Vajjon megértik-e?

Beszél... tüzel... de közben törölgeti a homlokát. Mintha neki is fájna valahol — belül!

S közben egy kis cserkész, talán semmiresem gondolva, talán csak úgy maga passziójából nagy, fekete betűkkel írja fel az ódon vár falára:

„Házának rendületlenül“ P. Gy.

a mezőgazdasági munkáját előbb befejező gazdaközönségnek valamint a gyermeket fővárosi iskolába hozó szülőknek is a tárlat kedvezményes utazásának, olcsó ellátásának és ritka bevásárlási alkalmának igénybevételét.

Mind e körülmények bizvást engedik reményleni, hogy a tárlat representatív és a kiállító cégek üzleti eredménye a hozzá fűzött reményeket bőven ki fogja elégíteni.

lázás munkája ellenére, mely fáradtsága könnyen felőli az emberi fizikumot, nem vett magának öt esztendő óta egyetlen szabadnapot még arra, hogy íróasztalát elhagyja és pihenni menjen teendői halmaza elől, hanem mindig frissen és józan fejjel, erőskezü cselekvéssel és határozottsággal intézi dolgai, melyeket minisztersége és kormányférfiúi sorsa vállaira rak. Fogadja Vass miniszter a vidék szíves köszöntését, mint az önzetlenül bötöltött hivatás elismerését, mely közeletű férfiú számára egyszerűségében a legnagyobb jutalom érdemeiért. A jubileumi napnak illő keretet ad egy minden feltűnést kerülő, de annál tartalmasabb program, amelyről ép most értesülünk. A népjóléti minisztérium most hozza nyilvánosságra a miniszter intencióit a munkabiztosítás reformjáról, a betegsegélyző intézetek újjászervezéséről, a munkahiány esetére szolgáló kötelező biztosításról, a bányamunkások nyugbéréről, a hadirokkantak, özvegyek és árvák járulékaiknak végleges rendezésére vonatkozó törvényjavasláról, a szegényügy reformjáról és végül a fiatalok számára az alkohol veszélyeivel szemben való védelméről. Ezek a szociális intézkedések adnak feleletet arra, hogy mivel vivja ki a jubiláns miniszter azt a közserzetet és méltánylást, amellyel eddigi tetteit pártállásra való tekintet nélkül az ország egyetemes politikai közvéleménye honorálta. Adja a Gondviselés, hogy tervei mind valóra váljanak, amint — ismerve Vass József miniszter lankadatlan erélyét — méltán remélhetünk is.

A soproni országos dalverseny eredménye.

Az országos dalverseny eredményéről számolok be először, ami valószínűleg közönségünknek elsősorban érdeklí és csak lapunk jövő számában térek át Sopron városára és az ünnepek lefolyására.

A dalverseny művészi része meglepő magas nívón, az utolsó előtti 1909. évi kecskeméti dalverseny nivójánál jóval magasabban szárnyalt, pedig azóta egyharmadára zsugorodott szegény országunk és át kellett szenvednünk a forradalmakat is. Nem volt felemelő a verseny végeredménye, mert az szokatlanul sajnálatos disharmóniába fulladt.

A Budai dalárdát, a mely, 1912 óta őrítze Ferencz József királyunk díjat, versenyen kívülnek nyilvánították és így a Király díja, mely Tinódi Sebestyén ezüstmérvű szobrát ábrázolja felszabadult.

A királydíjas csoportban csak 5 dalárda pályázott, az első díjat a Pécsi dalárda nyerte el, amit a közönség osztaltan elismeréséül fogadott. A második díjat a Szegedi nyerte, a harmadikba Eger bele nem nyugodott és így a két város nemcsak az uszó sorsral, de a dalversenyen is élesen szembe kerül egymással.

Ebbe mi nem avatkozunk.

Mi, különben ezuttal zencművészi szempontból a megjegyzésektől lehetőleg tartózkodunk.

Zenkapacitásaink ítéltek. De ha mi bírátaikba kénytelen kelletlen bele is nyugszunk, nem hallgathatjuk el azt az általános meglepetést, szinte mondhatnám megdöbbenést, melyet a díjak kiosztása kellett.

Talán mellőzhetjük a díjnyertes dalárdák jegyzékét amit a napilapok ugyis leközöltek.

54 dalárda nyert, 64 üres kézzel ment. A hónapok óta kifejtett szorgalom az ernyedetlen fáradozás, amelyet az előirt nehéz dalok betanulásai igényeltek, az az áttörő szellem, amely az országos dalverseny iránt hosszú szünet után felébredt, az a lelkesedés, amelyet a dal szent tüze újból felgyújtott nem ismert határt.

A dalos körök szűkös viszonyaik mellett sem ismertek akadályt, nem kímélték azt a rengeteg költséget, a melylyel a dalosok, egyletek és a nagyközönség szeretettel bizalommal áldoztak, csak hogy

a magyar ünnep lehetővé és fényessé tételék. Voltak akik adósságot vállaltak, csak hogy a gyönyörű, szép határmenti városba, a Civitas fidelissimába elmehesse, ott tüntethessenek a még ma is ott leselkedő Bécs ellen és megmutassák mily szeretettel ölelik keblükre a világ-felfordulásból megmentett egyetlen városunkat.

És mi történt?

Agyonnyomorgatott országunkban felbuzduló lelkesedést megmondhatlanul lelohasztották. A legszentebb hazafias ügyért síkra szálló lelkesedőknek, több mint felét visszalökték.

A vesztesek szégyenszemre hazamentek, tőlünk kérdezték otthon, hogy volt mi történt és feleletet adni nem tudnak.

De nem is lehet erre feleletet adni sehogysem.

És mégis csoda történt, mert megfelelt erre maga az országos dalverseny bíró bizottságának lelkiismerete. A záró ülésen hozott hivatalos határozata szóval szóra így hangzik, hogy:

„A dalos egyesületek kitűnő eredményeket értek el a dalkultúra terén. A soproni dalversenyen résztvevő dalárdák mindegyike megérdemelte volna, hogy díjjal tüntessék ki.“

A vezetőfő ezen szégyenteljes önbemérsése érzékenyen végigmarta a legkelkesebb hazafiaink keblét, és hitvány elégtételnek bizonyult.

Le nem irhatom azt az elkeseredést amely végigzúgott a hazaméző dalosok ajkain, és végig fog zugni az otthonlevők soraiban is.

Ha az országoszerzte fellendült test-edzés a jövőbe vetett hitünk fontos tényezője, akkor a dal, a hazafias szellem ápolója, ébresztője a mi leghatalmasabb fegyverünk.

A dal kultúrtevéző, de a mi lesújtott nemzetünknek, a magyar dal sokkal több, mert a magyar dal a jövőendő ezer-évi biztosítéka.

A magyar dal nyomán támadt lelkesedést lesújtani bűn, evvel ily könnyelműen és kíméletlenül elbánni, többé helyre nem hozható vezetés hiba volt.

Dalosügyünknek nem vált volna kárára, ha mindegyik dalegyet díjat vihett volna haza, hisz be kellett vallaniok

Hírek és különfélek.

AUGUSZTUS 15. — AUGUSZTUS 20. Nagyboldogasszony, sz. István páros csillag font az égen, páros ünnep a magyar kalendáriumban és szivekben. Mint Castor és Pollux bájos fénye az éji égen — olyan bájos két napunk ez nekünk keresztény és magyar magyaroknak! Nagyszennykor Márius talléron és örmekek török meg a napsugár s mert megtörök színekre bomlók s aki a szines sngarakat elsőnek seerde össze, belétek a boldogságos Nagyszenny, a Patróna Hungariae képét festelle rá a nemzeti lobogóra, hogy ezerveen át: a bánatban meg a harcban: Ó rá nézzen s töle kapjon új erőt a magyar! Oh Nagyszenny nemzetünk reménye, Rád szegezzük könyvelt szemünk: veszni ne hagyj Istvánörökségünk szép kertjében és erényeink! Szállj közénk és sirj Te is velünk: Könyveiddel mentad meg nemzetünk! Szent István király: a nagy és szent király még 1038-ban rábízta a magyar koronát és országot a Nagyszennyra s foglalni leköti igaz fogadalom erejével a magyar né, et mirtás erényekkel ragyogó, istenes, hívő életnek!... S vezeté a Nagyszenny is nem sokára bizonyosággal csillagfényes égi un az Árpád háznak gyönyörűn kinyílt virágait s glóriás szent sarjait a hál vezérnek... Nézz fel magyar a magyar égre. Ott van István szent serege, lilomos Imre herceg, csodátevő László király, szűz sz. Margit s vődrővel sz. Erzsébet, Kínegunda és Jolánka Árpád háznak, az Egyháznak, katolikus magyaroknak: tündöklő szép csillagai, Emeld fel szemedet és szivedet az égre — oh magyar nép — ott vannak a te világitód: aokat követés. Minden más fény — tudérfény.

Halálozások. Örv. Gaug Mátyásné, öz. Dénes Gusztávé édesanyja 62 éves korában, rövid szenvedés után meghalt. Temetés 16-án d. u. 5 órakor volt nagy részvét mellett.

Benedekfalvi Luby István, a r. k. Egyház pátronusa, a Salgótarjáni Takarékpénztár ig. tagja, megyei és városi

hogy megérdemelték. Mily jóleső megnyugvás, mily öröm, mennyi hazafiasag mennyi igazság nyilvánult volna meg.

A kiosztott 64 plaket költségből kitelt volna még 64 disztárgy is, de így mondatom, hogy még egy ily elbánás és a magyar dalosügy jó időre el lesz tetemve.

A panaszok árja zúgott mindenfelé, példátlan csüggedés szállta meg a lelkeket, nem akarom leírni azokat mindazonáltal mégis tartanám helyesnek az Országos Dalszövetséget kilépekkel szétbomlasztani, de mindenestre oly férfiak kellene a dalügy élére állítani, akik a hivatalos akták okvetlenülköz elintézésén kívül több tapintattal, több megértés és előrelátással, több rátermettséggel rendelkeznek.

Ezzel körülbelül be is számoltam, amit részemről mint a salgótarjáni acélgyári dalárda elnöke a soproni utunkról mondatok.

Ursum karnagynk és dalos testvéreim derekasan megfeleltek feladatunknak és csak a hivatott tényezők végzetes eljárásán mult, hogy nem fentartott fölvel, hanem lesütött szemekkel kellett hazatérniök.

Igen sokan vannak ugyanily helyzetben, jobb ismerőseink mind, a kitűnő úpesti és diósgyőri „Jó szerencse“ dalárda velünk hasonló sorsban részesültek.

Felemlíthetem továbbá még, hogy a nyertesek között is igen nagy a méltatlankodás. Igazán, sok érthetetlen dolog történt ott is, hogy csak egyet említsünk a mi ballagagymati testvér dalárdánk is nagyon mostoha elbánásban részesült. És most még csak egyet.

Mit tegyünk most mi, a kulturegyleteink vezetői, hogy mentjük ki ezen méltatlan eljárását, hogy buzdítsuk, lelekeysük hivatunk, tovább is munkára kitarásra, hogy áldozunk továbbra is legszentebb ügyünknek a hazafiságnak.

Szerény körünkben érzem egyelőre megbénultak a legnemesebb törekvések, és csak úgy biztathatjuk magunkat mint a gyászolók egymást a ravatálnál. „Az idő meggyógyít mindent.“

A dalosszövetség köréből mindazonáltal még feleletre várunk.

Wabrosch Béla.

virilis, földbirtokos f. hó 15-én hajnalban Bpsten elhunyt. Mindössze két hétig volt beteg, amikor Hüttl professzor megoperálta. Az operáció nem segített s a 42 éves viruló, hatalmas természetű, szimpatikus megjelenésű férfi néhány napi szenvedés után meghalt, édesanyjának, feleségének s négy gyermekének legnagyobb fájdalmára, barátainak, tisztelőinek nagy bánatra. Az elhunyt élénken vett részt a társadalmi életben, s aki vendégterelő házában megjelent, sohamem felejtette el lekötelező modorát. Haláláról a Takarékpénztár külön gyászjelentést adott ki. Holtestét Bpestről Ecsédre szállították, ahol birtokának parkjában a családi sírkertben temették el. A temetés f. hó 17-én délután 5 órakor volt, melyet az ecsédi plébános végzett. Városunkból, megjelentek: Hercegh József esperes, Szilárdy István, Veress Zoltán, Baranyai, Draskócsy, Paravicini alvezérek, Olay Gyula, Kocsy Mihály Horváth László tanácsnok, Rácz tüzoltó főstisz, Kozár szemléssé, Dorosnyák Géza, Dr. Kovács Jenő, Zatroch János, Kiss Gyula, Frich Gyula, Dr. Winter Simon, Hoffmann Aladár, Wagner Részó, Moticza Nándor bányagazgatók, Bollner Pál, Csuhá körjegyző. Az engesztelt szentmise f. hó 21-én d. e. 10 órakor volt Salgótarjánban. R. I. P.

A Nógrád-Honti Tanítók nagygyűlése. Az ideiglenesen egyesített Nógrád és Hont vármegyei tanítóinak f. évi közgyűlése a vármegyei Általános Tanítóegyesület választmányának határozata értelmében, városunkban lesz megtartva az új tanév elején. Népevelőink ez alkalommal nemcsak ügyes-bajos dolgaikat fogják megbeszélni, hanem gadag tárgysorozattal, fontos kulturkérdéseket is fognak megvitatni. A közgyűlés után este nívós hangversenyyel törekszenek majd meglepni városunk közönségét. A tanítószágnagygyűlése elé rendkívül nagy bizalommal és érdeklődéssel tekintünk.

Műkedvelő előadás! A Róm. Kath. Olvasókör műkedvelő gárdája f. hó 15-én este 8 órai kezdettel Berczik Arpad „Igmándi kispap“ című népszimfónéknak előadását bizonyította be életre valósalgát a megjelent vendégek előtt. A

gárda hétrőbát kiállt tagjai nemcsak az anyagi sikert tartották szem előtt, hanem igyekeztek új tagokkal megszerettetni a színpadot. Láttunk új tehetségeket, kik először szerepeltek a sok dicsőséget jelentő színpadon. Csak így tovább. Öreg tanítástok a fiatalokat, tehetségesek a kevésbé rátermetteket s mutassátok azt az utat amellyen haladnia kell egy kultur egyesületnek. A darabról, melyet Praznoszky Mihály rendezett csak dicséretet mondhatunk. Minden szereplő kitűnően megállta a helyét. Csics L. a plébános, Csics Gy. a felszeg vőlegény jelölt, Gábel Valika a hü szerelmes, Gábel Mimike a városi komorna, Mihály Regus a szerető anyó, Fekete testvérek közül László a néptánár, Pali az inas (jó alak volt), Olga a raffinált leány. Praznoszky Miska akiugrott kispap, Fehér G. a zsidó boltos, Báby D. a falusi kántor, Forgács a sekrestyés Tóth Manyi és Netzkó Boriska a falusi asszonyok szerepében sokszor megnevettették a szép számban megjelent közönséget. — Amint halljuk szept. 5-én műsoros estély lesz. Ha valaki élvezni akarja az ének szívből markoló hatását, nevetni akar a jobbnál jobb jelenetekben és magán számkon, úgy az okvetlen ott legyen. Bővebben majd a falragaszkon.

Harangszentelés Szentkúton. Aug. 14-én szentelte fel Zadravecz István tábori püspök a Slezák haranggyáros által adományozott harangot Szentkúton. Az elismerés hangján emlékezett meg arról a művészi munkáról, amelyet oly jutányos áron végzett el Bátky József festőművészünk. Az ezrekre menő tömeg áhitatban merült el a gyönyörű festmény láttára s az új harang megköndülésére. A templomról és festményről levelezőlap felvételek viszik híru az országba, hogy ime a szentkúti, csodás bucsujáráróhely az utóbbi időben kiváló gondozásban részesül, a lelkes fiatal ferencndi szerzetes atya részéről, akit a gondviselés erre kijelölt. Még sok tenni való van, hogy a nagy tömeget, amely ünnepélyes alkalmakkor itt összejön, kellő illelem szoktassák, de ezirányban igen eredményes, bár terhes munkát kezdett az új atya. Munkájában sokan fogják támogatni.

Kirándulás: A Kárpát Egyesület Salgótarjáni Osztálya értesíti tagjait, hogy f. hó 23-án (Vasárnap) „Hollókő” várába lesz kirándulás. Indulás Salgótarján Főteréről reggel 5 órakor induló vonattal. Mátaszöllős (ill. o. jegy 11.000K. + 11.000K. oda vissza.) Onnan Mátaszöllős, Gazab, Zsny p-t. és Hollókő községek érintésével Hollókő vára, Tízorai: a nagy kőrtéfnál a felsőtoldi völgyben. Ebéd: Hollókő várában. Visszaindulás 16 1/2 órákor Alsó-Told, Felső-Told községeken át Mátaszöllős és 21 óra 27p. induló vonattal Salgótarján. Cyralás 7 óra. Vezető Kaszper Kálmán.

Levente sportverseny A salgótarjáni szirák és szécsényi járárok Levente Egyesületei f. év okt. 3-4 én évszázadi sportversenyt rendeznek Salgótarjánban.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon résztvevő jóbarátainknak, ismerőseimnek, akik nagy csapásban részvétükkel felkeresték és támogatták ez uton mondot köszönetet. Különösen köszönöm a vasuti Dalárdának és a bányatársulati Zenekarnak közreműködését. Özv. Tabyó Béláné.

Harangszentelés. Lélekemelő szép ünnepség keretében folyt le Cereden, Szent István napján, a hívek áldozatkész adakozásából vásárolt új harang. Festői szép lovasbandérium várta és kísérte a virágokkal diszitit nagy lovas kocsin szállított harangot a templom elé, ahol Szerényi Nándor főjegyző magasszónyalásu gyönyörű beszédet mondott, mely után Vojtassák Sándor h. plébános rövid, de könynyegig megható beszéd kíséretében megáldotta s beszentelte a 2 mázsás új harangot. A harangszentelés védnökje az áldott jó szívről ismert Schuler Gusztávné volt, aki a szép ünnep emlékére művésziess himzessel diszitit remek szép fehérsejlem palásttal ajándékozta meg a ceredi templomot. A szentelés után ünnepélyes nagymise volt, melyet Szerényi Nándorné gyönyörű szölk énekével tett felejthetetlené, s mikor szentmise után először kondult meg az új harang gyönyörű hangját repülve vitte a szellő, a pár lépésre levő cseh határon tulra is szenedvő magyar testvéreink felé. Minden jelenlevő szeme könybe lábdadt, s siró ajkák éneke szállt fel a magamba a nagy szent király napján, könyörögve: „Hol vagy István király.”

A ker. szoc. vas. és főmunkások salgótarjáni csoportjának Vasár Dalköre 15-én, szombaton este nagyon

sikerült estélyt rendezett a baglyasi kaszinóban. Az ifjú dalárda erőteljes és fegyelmezett előadása kellemes meglepetéssel szolgált. A „Hiszekegy” után Hegyessy Böske gyermekleány egyszerű előadása következett. Majd Laczkó János kellemes hangján szép és nehéz magyar dalokat énekelt. Utána a dalárda énekelte el a Riadót, mely alatt a dalárdisták arcára kiült az átérés tüzes mosolya, miközben nagy figyelemmel kísérték kiváló karnagyok: Sztankovics János polg. isk. tanár dirigálását. Szépen szavalt még Hegedűs Mária, utána pedig szép lágy hangon dalolt Pinter Ferenc. Az utolsó előtti szám „Tóth Lidi” egy felvonásos falusi történet került színre. A kitűnő szereplők közül is kitűnt Raucner Ica aki a temperamentumos, falusi fruskát kitűnően játszotta. Befejezőül a dalárda a Hymnust énekelte el, erőteljes átéréssel, mely után táncra perdült a közönség s hajnalig fegyelmezett hangulatban mulatott. Úgyesen konferált Krajnak. Az énekeszölköt nagy szakértelemmel kísérte zongorán ifj. Sztankovics orvosszigorló.

Színház Salgótarjánban. Ertesülésünk szerint f. év szeptember 1-én kezdi meg előadásait városunsban Miklóssy Gábor kispesti szinzigazgató elsőrangú erkből összehíllított társulattal. Miklóssy Gábor hosszú szinzigazgató multjában, amelyet az ország nagy városai-

ban töltött el, mindenkor a közönség osztatlan meglegedésével találkozza, elég garanciát látunk ahhoz, hogy városunk műpártoló közönsége végre elsőrangú, nivós előadásokban fog gyönyörködhetni. A társulat névsorát és műsorát, mihelyest módunkban lesz, közölni fogjuk.

A Bánya „Iparosok Dalköre” folyó hó 15-én tartott mulatsága erkölcsileg jól sikerült. A szereplők törekvése azonban nem részesült a kellő támogatásban, amennyiben maguk a bányatársulati tisztviselők, föltűnően távol tartották magukat ezen előadástól holott nekik is érdekük és kötelességük ezen kis, kulturális célt szolgáló dalegyesületet támogatni. Az újság helyszüke miatt az önkéntes adakozókról névszerint nem emlékeztetünk meg, hanem ez után monduk köszönetet mind azoknak, kik szivesek voltak a dalegyesületi alap javára adakozni. Vezetőség.

SPORT.

Levente ünnepély Lőrincin. Gyönyörű ünnepe volt f. hó 16-án a szirák járásban Lőrinczi községnek, a mely a Levente kiváló haladását bizonyította. Tíz község leventéi vonultak fel az ünnepélyes zászlószenteléshez gyalog és lóháton, s gyönyörű látvány volt a lő-

Adóügyi rovat.

Az általános forgalmi és állatforgalmi adó kulcsa 1925. évi augusztus hó 1-től kezdve az adóalapnak 2 százaléka. Ujítás a forgalmi adórendszernek, hogy az üzemben (gazdaságban) termelt áruból az üzem (gazdaság) alkalmazottjainak munkabérei (konvenció) fejében kiszolgáltatott árú pénzeréke 1925. évi augusztus hó 1-től nem esik általános forgalmi adó alá. Ennélfogva mentesül az általános forgalmi adó alól, pl. az adózó erdőgazdaságból kitermelt s az adózó erdőgazdaságban alkalmazott tisztviselők, munkások, cselédek részére munkabérei fejében kiszolgáltatott árú pénzeréke. Ha az adózó erdőgazdaságból a mezőgazdasági üzemben alkalmazott tisztviselőit, cselédeit stb. látja el a részükre munkabérei fejében kikötött fával, úgy az a forgalom szintén mentes az adó alól. Mentés továbbá, az általános forgalmi adó alól a banya üzem által kitermelt és a bányamunkásoknak stb. munkabérei fejében kiszolgáltatott szén pénzeréke.

A vállalatban raktáron tartott áruból a vállalat alkalmazottjainak munkabérei fejében kiszolgáltatott árú pénzeréke szintén mentes az általános forgalmi adó alól. Ennélfogva mentes az általános forgalmi adó alól a kávéházakban, vendéglőkben, üzletekben az ételnek, italoknak vagy egyéb és raktáron tartott árúknak munkabérei fejében történő kiszolgáltatása.

Tűzvész. F. hó 18-án a Karancseszi községhez tartozó Szecsányi László följáratokos kazalba rakott természetének jórésze elhamvad. A reggel 7-órától 9-óráig tartó tűzben közel 2000 csomó buza és 1000 csomó roz puzsult el. A tűzet valószínűleg gyújtogatás okozta, mert a jelzett időben nem foglalatokodtak a kazal körül. A hatóságok a nyomozást megindították.

A Dr. Abrams-féle gyógyeljárás bevezették Budapeston. A pusztító népnayalyák egymint: rák, vérba, tuberkolózis, asthma s a különféle idégbajok leküzdésére Budapeston egy új

Ha az üzem (gazdaság) vagy a vállalat alkalmazottja részére munkabérei fejében valamely nem az üzemben (gazdaságban) termelt, vagy nem a vállalatban raktáron tartott árú szolgáltatott ki, úgy ennek pénzeréke általános forgalmi adó alá nem esik.

Amennyiben az üzem (gazdaság) vagy a vállalat alkalmazottja az üzemben (gazdaságban) termelt, illetve a vállalatban raktáron tartott árúkból kedvezményes áron vásárolhat, úgy az ekként kiszolgáltatott árú ellenében történő fizetés, vagyis a tényleg fizetett összeg általános forgalmi adó alá esik.

Az üzemben (gazdaságban) termelt vagy a vállalatban raktáron tartott árúkból nem az üzem (gazdaság) vagy a vállalat alkalmazottjainak, hanem az adózó egyéb alkalmazottjainak munkabérei fejében kiszolgáltatott árú pénzeréke, szintén általános forgalmi adó alá esik.

Az adóköteles által a saját vállalatból a háztartásban való fel- vagy elhasználasa céljából elvett árú pénzeréke mentes az általános forgalmi adó alól. Ennélfogva az adókötelesnek a saját vállalatából (üzemből, üzletéből) az adókövetési időszak tartama alatt elvett és a saját háztartásában fel- vagy elhasznált árú pénzerékét nem kell az adóalaphoz hozzászámítani.

ambulatoriumot rendeztek be az amerikai, az angliai és a francia hasonló intézetek sok éves tapasztalatai alapján, ahol a fenti bajok ugyanolyan sikres kezelését remélhetjük, mint amilyen a nyugati Abrams intézetek dicsekedhetnek. Dr. Abrams eljárása ezen betegségeket egy egészen speciális elektro-vibrációs árammal kezeli, mely meglepő eredményeket mutat föl, még olyan esetekben is, amikor más gyógy mód nem vezetett eredményre. Az ambulatorium VII. Hungária körút 11/a. sz. alatt kezdte meg működését, a londoni Abramsintézet két kiváló orvos tanítványának vezetésével.

Helyesen válaszol

a takarékos és okos háziasszony,

ellátott „Valódi Franck”-kal főzöm. Csak azt adja nekem!

a

rinci Mária leányok — festői csoportja. A zászlószentelést a selypi cukorgyár fényes bankettejé követte, melyen az első köszöntőt Dr. Stranyovszky Sándor Honf és Nógrád vármegye főispánja mondta Magyarország kormányzójára. Délután ezer kemény feszült láb alatt dobtant meg a sportpálya talaja — s a nemes versengés szebbnél szebb eredményeket hozott. Részletes eredmények: 100 m. sikfutás 1. Berta Ferenc (Lőrinczi) 13'01 mp. 2. Kerek Mihály (Lőrinczi) 13'05 mp 400 m. sikfutás: 1. Kovács Zoltán (Lőrinczi) 55mp. 2. Berta Ferenc (Lőrinczi) 56 mp. Magas ugrás: 1. Somoskői János (Lőrinczi) 145 cm. 2. Robotka István (Lőrinczi) 140 cm. 3. Nahunek János (Lőrinczi) 135 mp. Távolugrás: 1. Gerics Pál (Szarvasgede) 450 cm. 2. Weiter Pál (Szirák) 445 cm. 3. Nahunek József (Lőrinczi) 440 cm. Súlydobás: 1. Braun Gyula (Lőrinczi) 770 m. 2. Bacsa József (Lőrinczi) 760 3. Berta Ferenc (Lőrinczi) 760. 1000 m. Lőverseny: 1. Rác András 2. Czank János. A verseny az árvalányhajas buják, továbbá a cseredi, jobbágyi, szarvasgedei és lőrinczi leventék ünnepélyes fogadalomtételé követte, melyen Svehla Elemér s a szirák járás fáradhatatlan főszolgabírája lélekemelő beszédet mondott. — A f. év okt. 3. és 4. tartandó Levente versenyre Köhn Lipót 500'000 koronát adományozott. A nemzetközi érdek nevében köszönettel nyugtázzuk.

Nyílt levél a SSE-hez! Felkértünk az alábbi sorok közlésére. Mint a Salgótarjáni Btelepi Torna Club intézője egyeseknek azon állítását, mintha ezen club a SSE-vel nem hajlandó, illetve nem mer egy barátságos mérkőzésre kiállni, ezáltal nyilvánosan megcáfolom. Sőt: felhasznál az ezuton való alkalmat (mivel hivatalosan már több ízben eredménytelenül tettem) és felhívom a SSE melyen tisztelt intézőségét, hogy e mindkét clubot melyen sértő meggyanúsításokat elkerülendő, fogadják el egy barátságos mecthre való kihívásomat, mely már holnap vasárnap 23-án is megjejtethő. Tisztelettel Hegyi Zsigmond a SBT C intézője.

Az SBTC Füleken. Bányacsapatunk f. hó 15-én Füleken az ottani csapat vendége volt. A mérkőzés biztos főlénnyel és könnyen nyerte az SBTC mindjában javuló 1. a csapata 5—2 gólarányban. Jól esik hallanunk, hogy a megszállott füleki magyar testvéreink fiainkat meleg szeretettel és örömmel fogadták. Fájó, de jóleső könnyeket esalt a szemekbe azon kicsiny leány kerestelen, kedves szavai, aki a füleki magyarok nevében az SBTC csapatkapitányát, Hegyit egy szép virágcsokorral lepte meg. Mint halljuk: Hegyit e kellemes, nem várt meglepetés oly zavarba hozta, hogy meghatottságában válaszul és köszöneteként némán, szólanul a kis magyar honleányt homlokán illette. Vajha e csók mindig ott égne, ragyogna mementőként elszakadt véreink homlokán mindaddig, amíg a magyar sport lángoló szent tüze poklokka nem gerjedt, hogy vele egyesülve rettenje meg öket Trianon és Benesék, remegje meg az oláh bockor s mind azok, kik e drága Haza vérel szentelt csak egy atomyi poszmélet is jogtalanul bitorolják.

Hatvani Máv. HAC — SSE 3:2 Gyári csapatunk szinpatikus legénysége már vezetett a vasárnap megtartott mérkőzésen, amikor a játrék gorbomasgótba fuladt, Rigó lerugasával és kiállításával a hatvaniak új erőre kapott csapatának javára dönt el.

Keresünk megvételre akácerdőt.

Löwy Sándor és József, fakereskedők, Budapest, V., Bálvány-u. 8. Telefon: 21—69.

Salgótarjáni APPOLO MOZGÓ heti műsora

Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
Aug. 23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
Halál komája	Szünet	Szünet	Yad narancsok	Yad narancsok	Szünet	Rudson forgatógoban.
			Chaplin	Chaplin		Tom Mix
			betegpótló	betegpótló		

Kezdeté hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 5, 7 és 9 órakor.

Rádió III számú árjegyzékünk megjelent. Kívánatra bárkinek díjmentesen megküldjük. Kapcsolási vázlatok, felvilágosítások ingyen! Kertész Pál és társa rádió és elektrotechnikai nagykereskedés VI. Nagymező ucca 36.

Mi okozza a drágaságot?

Ha a közszükségleti cikkeik mai árát összehasonlítjuk a békebeli árnívóval, azt látjuk, hogy néhány cikk és szolgáltatás arányban számítva még mindig olcsóbb, mint valamikor volt. Tudjuk, hogy a mai papirkoronának a szorzószáma az aranykoronához való viszonylatban 14.500. Ez a szám ugyan ma már kissé magas, mert az arany többi heteken lanyhán tendált, azonban jelenleg ezt az árszámítást szokták hivatalosan alkalmazni és mi is ezt vehetjük az összehasonlítás alapjául, mert az eredményt lényegesen nem mósítja meg. Ha tehát valamely cikk békebeli egy koronába került, most pedig 14.500 koronát kell fizetni érte, úgy azt mondhatjuk, hogy az ára arányértékben kifejezve nem változott. Ha ezt a módszert alkalmazzuk az egyes legfontosabb cikkeik mai árára, úgy a következő eredményt kapjuk: a lakber áll a legmélyebben a békebeli alatt, mert nem hogy a békebeli bérnek 14.500-szorosa volna, hanem csak 6.900-szorosa. A villanyos világítás papirkoronában 10 ezerszer többe kerül mint valamikor. A mozi-jegyet szintén számításba kell venni, mert igen sok embernek havi költségvetésébe szerepel. A moziba való belépésért 12000-szer annyit fizetünk, mint a békevilágban. Az élelmi cikkeik közül a burgonya és bab békeárúknak 12.500-szoros nívóján állnak. Látjuk tehát, hogy a felsorolt cikkeik vagy szolgáltatások közül egyik sem drágult annyira, mint amennyire az arany drágult 1914 óta, tehát mikor a békebeli ár aranykoronában vásároltuk ezeket a cikkeket, tulajdonképpen többet fizettünk értük, mint amennyire ma kerülnek, amikor pedig sokkal nagyobb számú papirkoronát adunk ki azért, hogy megkapjuk őket.

Van azonban sok olyan dolog, ami nagyobb mértékben drágult, mint az eddig felsoroltak. Pl. a marhahús és a sertéshús 17 ezerszer, a dohányt 17.500-szor magasabb ártért lehet kapni, mint békebelén. Azonban az ilyen árnívón álló cikkeik még mindig nem haladják meg azt a nívót, amelyért ma a világpiacra nem épen ezeket a cikkeket, hanem általában az összes szükséges dolgokat átlagosan meg lehet kapni. Ugyanis ma a külföldi államokban és nemcsak a háborúvesztés, de a győztes aranyvalutával bíró országokban is nagyobb a drágaság, mint békebelén. Pl. Amerikában, ahol a dollár és Angliában, ahol a font aranyparitáson áll, ahol tehát pénz nem romlott meg a békebeli viszonyokhoz hasonlítva, mint nálunk a korona, az áruk fontban és dollárban kifejezve mégis emelkedtek. Ezek a pénznemek aranyat érnek és mikor vásárolni akarunk velük, mégis kevesebbet kapunk értük, mint 1914-ben. Ez azt jelenti, hogy az aranynak a vásárló értéke csökkent. Azt kiszámították, hogy menyivel. Az összes külföldi államokat átlagosan véve figyelembe, azt lehet mondani, hogy egy békebeli fontnak másfél mai font, egy békebeli dollárnak másfél dollár, egy aranykoronának másfél aranykorona felel meg. Ebből tehát az következik, hogy a drágaság nemcsak azért nagyobb, mert sok állam fizető eszközének az aranyértéke romlott, hanem azért, mert általában az arany is vesztett vásárló értékéből. Amikor tehát azt mondjuk, hogy az arany, ha vételeket akarunk eszközölni vele, kevesebbet ér mint békebelén, azt is meg kell magyarázni, miért történt ez az értékcsökkenés? Hiszen egy kg. szinarany ma is épen oly becses és értékes, mint akármikor volt. Miért van tehát az, hogy 1 kg. szinaranyért ma kevesebb buzát, szentet, cipőt, vagy vásznat kapunk és miért kell másfél kg. aranyat adni ugyanazért az árumennyiségért, amit valamikor egy kg. al meg lehetett venni. Ennek az eltulodásnak a magyarázata a háborúban és a háborút követő évek gazdasági viszonyában van. A sok értékvesztés, amit a háború okozott, a forgalomnak a megbénulása, az erőszakos békek által teremtett nyomor, (ami a háborúvesztés államok lakosságának a vásárlóképeségét csökkentette) eredményezték a megélhetés drágulását és ami ezzel egyet jelent, az arany vásárló értékének a csökkenését.

Ha nem állna annyi gyár munka nélkül az egész világon, ha az európai nemzetek jobban élhetnének és többet vásárolhatnának, ha a gazdák nem félnének a jó terméstől, mert az a nyakukon marad, ha a termelt árukat meg volna a piaca, ha Amerikában nem égetnének el a termelők roppant mennyiségű gyapotot, mivel nem tudják azt eladni: ha tehát a produkció és a fogyasztás egyensúlyban volna, a gazdasági válságok nem járnának olyan nagy rizikóval, mint ma, ha könnyebben lehetne hitelt kapni, akkor az arany és az áru békebeli viszonya újabb helyreállna. Ha egy árucikknek az előállítás költsége, amely békebeli 1 aranykorona volt ma ismét egy aranykoronára csökkenne, tehát az áru 1 aranykoronáért újabb meg volna kapható. Ezt azonban egyelőre nem remélhetjük és számolnunk kell azzal, hogy ma másfél aranykoronát kell fizetnünk a békebeli 1 aranykoronáért. Tehát az életfentartás az egész vonalon mástérszeresére drágult. Amíg az aranykorona csak 14.500-szorosa a papirkoronának, addig az átlagos árnívó nem ennek megfelelőleg 14.500-szorosa a békebelinek, hanem emelkedett a felével több, azaz 21.750-szerese. Mikor tehát azt mondtuk, hogy a marha és sertéshús 17.000-szer annyiba kerül, mint a jó békevilágban, jogosan állíthatjuk, hogy ez az ár a mai általános drágulásnak alatta marad, mert az általános drágulás a világpiacokon mindenütt kb. 21.750-szeres volna papirkoronával számítva. Ezt persze nem úgy kell érteni hogy a külföldi piacokon ép a sertés és marhahús drágább, mint nálunk, hanem, hogy az általános drágulás, tehát a megélhetési költségek nagyobbak, mint az az éremelkedés, amit nálunk a marha és sertéshús felmutat. A cukor a férfi és női ruha, a hagyma, a tej, még mind alatt maradnak a világpiac átlagos éremelkedésnek. A szappan, cipő, vászon, kötött-áru már némileg meghaladják a 21.750-szeres drágulás mértékét: legdrágábbak pedig az újság, a kenyér, a szén és a tojás, amelyek a békebeli árnívónak a 25.000-szeresen állnak.

Következő iskola évre elvállalok gimnázistákat főleg latin nyelv tanítására. Magántanulókat polgári és kereskedelmi iskolába előkészítek. Cim a kiadóban.

Boconády rendszerű mérhészmetemet eladom egyenként is Kazárón. Bővebbet Jancsó Istvánnál, Budapest Orczy ut 40. IV. 38.

Ha az életfentartásunkra csupán burgonyára volna szükségünk, akkor 12.500-szorosát kellene kapni a békebeli jövedelmünknek, vagy fizetésünknek, hogy ugyanannyit fogyaszthassunk mint azelőtt. Ha csupán tojásból élénk akkor 26 ezerszer annyi költőpénzre volna szükségünk, mint 1914-ben. Amikor tehát az egyik cikk olcsóbb mint békebelén, a másik pedig drágább, nehéz kiszámítani az életfentartás átlagos drágulását, mert az egyik ember ebből a cikkből fogyaszt többet a másik pedig a másikból. Általában el lehet fogadni azonban, hogy a drágulás közel 22 ezerszeres, tehát papirkoronában kb. 22 ezerszer annyi jövedelemre van szükségünk, mint régen, ha épen úgy akarunk élni, mint azelőtt. A drágaság azért tűnik fel olyan nagygnak, azért okoz oly sok embernek gondot, mert ezt a 22 ezerszeres jövedelmet alig tudja valaki magának biztosítani. Hiszen a tisztviselők és munkás fizetések nem érik el a régi fizetéseknek az arányértékét sem, nem hogy a másfélszeres arányértékét elérnék, ami kellene ahhoz, hogy ugyanannyi árut vásárolhassanak mint valaha. Minthogy az állam és társadalom elszegényedett, a köztisztviselők és a szabadfoglalkozásuk, mint a mérnökök és orvosok is kevesebbet keresnek mint azelőtt. Az a termelő, aki burgonyát ad el, szintén rosszabbul jár, mint békebelén, mert hisz a termelési költségek arányban emelkedtek, viszont a burgonya ára, mint fentebb említettük az aranyparitásnak jóval alatta áll. Ezek a példák mutatják, hogy ma majdnem mindenki erősen érzi a drágaságot, és majdnem mindenki kénytelen szegényesebb életmódot folytatni, mint amilyenhez szokva volt. Legutóbb a javulási folyamat már megindult azáltal, hogy az állam a pénzügyeit rendezte, a fizetések felémelté, amiáltal a tisztviselők vásárlóképesége növekedett, továbbá hogy mérsékelték az adókat és illetteket, aminek következtében az áru olcsóbban jut a fogyasztóhoz és a megélhetés gondolni csökkennek. Az idei jó termés minden bizonnyal nagyon kedvezően fogja betölösölni ezt a javulási folyamatot.

Négy iskolás fiut olcsó kosztra és lakásra elvállalok. Abonás kosztosokat elfogadok s uri családhoz házhöz kosztot adok. Pindroch Józsefné (v. Györgyné) Dr. Löwinger doktorral szembe.

Pasztinaczký-féle, Magyar-Török szótár kapható. Cim a kiadóban.

Ha jó akar venni, úgy forduljon bizalommal — —

Órák, **Rómer Jenő**
finom és olcsó órásmesterhez,
ékszer, **Salgótarján Fő-tér**
valamint jó (Állomással szemben.)
szemüveget Óra- és ékszerjavítások jótállás mellett gyorsan és pontosan eszközölnetnek —

Bort csak kristályvizzel igyunk!

Szives tudomására hozom, hogy fáradságot és áldozatot nem kimélve a **Szent Lukács fürdői**

KRISTÁLYVIZ

lerakatát megszerestem

Egészségi szempontból nélkülözhetetlen, szensavval telített ásványviz. — Tekintve, hogy nálunk az ivóvíz kevésbé élvezhető, ezen ásványviz olcsósága mellett állandó ivó- és borvíznek használható. Kapható minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben fél, egy, egy és fél, két lit. üvegekben.

Tisztelettel **Kovács Géza** fűszer- és csemege kereskedő.

Egészségét óvja, ha Kristályvizet iszik!

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végh Kálmán.

Székely Jakab

börkereskedés és cipőfelsőréss kereskedése.

Salgótarján Telefon 47 Erssébet-tér

Allandó raktár külföldi különlegességekben.

Allandó raktár kül- és belföldi finom bőrökben és cipészkellek, valamint vegyi áruknak. — Cipőfelsőrésszek külföldi divatlap után a legjobb kivitelben és a legutányosabb árban készülnek

ZSOLDOS

magántanfolyam

Budapest, VII. Dohány ucca 84 szám. — Telefon: J. 124-47.

A legjobb sikerrel készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is:

Részletfizetési kedvezmény.

Teljes anyagi felelősség.

Angol

szabásu, kitűnő szövegből, igen olcsón készit elegáns öltönyöket a mi szabónk

Lőrincze István

uriszabó, ki szabóságát a Fő uccáról a

Karancsaljai- és Főgimnáziumi-utca sarkára helyezte át.

Kedveső fizetési feltételek!

Nyomatványok, irodalmi és es könyvkötészeti munkák gyors kivitelben

a „Munka” könyvnyomdában készülnek.

Világhírű elszakíthatatlan Gutmann-féle

RUHAK és TEXTILARUK

gyári áron kaphatók:

Az acélgyári élelmezési üzletben.

Intelligens,

jó családból, egy jó megjelenésű tanulót borfiunak felveszek. —

Nagy József

Pannónia szálloda tulajdonosa Salgótarján. —

Hiszek egy Istenben, Hiszek egy Hazában, Hiszek egy isteni örök igazságban, Hiszek Magyarország feltámadásában Amen